

Zpráva o činnosti Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o. za rok 2017

Pokud jde o činnost městské knihovny ve sledovaném období, je možno konstatovat, že došlo nejen ke splnění všech klíčových úkolů, pro něž byla organizace zřízena, ale také k dalšímu rozvoji výše zmíněné instituce.

V roce 2017 byly prováděny běžné opravy a údržba budov. K nejvýznamnějším opravám patřila výměna ústředny zabezpečovacího zařízení v pobočce Místek a oprava fasády nad vstupními dveřmi v ústřední knihovně. V této souvislosti je potřeba konstatovat, že v důsledku stáří nemovitého majetku, svěřeného naší organizaci do správy, se budou množit menší i rozsáhlejší opravy, které si vyžádají relativně značný objem finančních prostředků. Také proto je plánována rekonstrukce budovy místecké pobočky Hlavní třída 111. Střecha této budovy byla po dohodě se zřizovatelem knihovny provizorně opravena v závěru roku. Mezi větší investice lze také zařadit nákup druhého biblioboxu, který byl umístěn před vstupem do ústřední knihovny na ul. Jiráskova.

Městská knihovna je financována z prostředků zřizovatele, tj. statutárního města Frýdek-Místek. V roce 2017 byl rozpočet mimo jiné navýšen o částku 328 tis. Kč, a to na uskutečnění akcí v rámci oslav 750. výročí založení města. Od Moravskoslezského kraje obdržela knihovna dotaci na zabezpečení výkonu regionálních funkcí, a to ve výši 1 104 000 Kč. Rovněž se nám podařilo získat z prostředků Ministerstva kultury ČR dotaci v rámci programu VISK 3 ve výši 82 tis. Kč (Vybavení dětských oddělení Knihovny FM kvalitní počítačovou technikou pro vzdělávání i zábavu). Zlepšený hospodářský výsledek činí za rok 2017 částku cca 33 tis. Kč.

Knihovna je jednou z městských organizací, která je začleněna do celoměstského vizuálního stylu, a proto se od konce roku 2016 přechází k nové grafice. V roce 2017 byl zpřístupněn uživatelům nový vzhled webových stránek www.knihovnafm.cz. Od roku 2015 knihovna prezentuje svou činnost pod značkou Knihovna FM. Je kladen rovněž důraz na prezentaci našich aktivit v rámci Zpravodaje Rady města Frýdku-Místku i dalších relevantních periodik (např. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník). Přihlášeným odběratelům je pravidelně zasílán newsletter s informacemi o novinkách a akcích Knihovny FM. Knihovna FM má také svůj profil na sociálních sítích (Facebook, Instagram ...).

Výpůjční činnost a veřejný internet

V roce 2017 využilo služeb knihovny téměř 229 tisíc návštěvníků. Přestože počet registrovaných čtenářů mírně klesl (7 457), počet návštěvníků, kteří využili některou ze služeb knihovny, zůstává téměř stejný. Svědčí to o tom, že si občané zvykli využívat knihovnu nejen jako půjčovnu knih, ale i místo, kde se mohou setkávat, přečíst si denní tisk, jít na zajímavou přednášku či výstavu, kde mohou využít veřejný internet. V loňském roce knihovna vypůjčila přes 347 tisíc knih. V roce 2017 nadále umožňovala knihovna registrovaným čtenářům půjčovat si e-knihy z portálu eReading.cz, a to pomocí webového katalogu Carmen. Hudební oddělení pobočky

Místek, při němž již několik let funguje i TEEN ZONE (oddělení pro setkávání mladých), navštívilo více než 9 tisíc uživatelů, kteří si vypůjčili přes 17 tisíc hudebních nosičů, knih, periodik i deskových her. Stále více jsou prostory hudebního oddělení využívány za účelem realizace besed pro mládež a také pro lekce a besedy, které jsou určeny klientům různých chráněných domovů. Kromě výpůjční činnosti v budovách knihovny poskytuje organizace také donáškovou službu. O tuto službu je zájem a počet takto půjčených knih a audioknih stále roste. Dále knihovnice navštěvují každou třetí středu v měsíci dům s pečovatelskou službou. Zde si 114 návštěvníků vypůjčilo 1 051 dokumentů. Mimo samotné půjčování knih a časopisů knihovnice pro klienty připravují krátké literární programy. Spolupráci započala knihovna také s Domovem pro seniory Frýdek-Místek, p. o. na ul. 28. října.

Městská knihovna rovněž poskytuje i tzv. meziknihovní výpůjční službu (MVS). V roce 2017 bylo z ostatních knihoven pro naše uživatele zprostředkováno vypůjčení 490 dokumentů, jiným knihovnám jsme zapůjčili 615 dokumentů.

Využívání veřejného internetu v knihovně a s tím souvisejících služeb (tisk, kopírování, scanování) zůstává na stejné úrovni jako v roce 2016. V knihovně provozujeme pro veřejnost celkem 35 internetových stanic, přičemž 11 z výše uvedeného počtu je určeno pro potřeby dětí a mládeže. Obě hlavní budovy – ústřední knihovna a místecká pobočka poskytují free WI-FI připojení.

Kulturní a vzdělávací činnost

Rok 2017 byl ve znamení oslav 750 let od založení města. Také Knihovna FM se připojila a v této souvislosti připravila řadu akcí. K nejvýznamnějším akcím pro děti patřila velká vědomostní a výtvarná soutěž Město, ve kterém žiji. Děti soutěžily ve dvou kategoriích. Menší tvořily koláže libovolnou výtvarnou technikou a pro starší děti byla připravena dvoukolová zábavně-vědomostní soutěž. Také téma velké výtvarné soutěže a mezinárodní literárně výtvarné soutěže Tvoříme vlastní vydavatelství bylo zaměřeno na naše město. V květnu proběhlo v prostorách Nové scény Vlast slavnostní vyhodnocení soutěže TVV a také setkání dětí z ČR, Polska a Slovenska. V září se pak v prostorách frýdeckého zámku konala výstava dětských prací ze všech soutěží pro děti, které knihovna v roce 2017 pořádala. Také literární soutěž pro dospělé Můj svět se těší stále značné oblibě. V roce 2017 se zúčastnilo 98 zájemců z celé republiky. Již tradičně se soutěžilo v kategorii próza a poezie do 18, do 30 a nad 30 let. Neméně významnou byla i výstava fotografií Lucjusze Cykarskeho a členů fotoklubu ArtCollegium Frýdek-Místek s názvem Dvojměstí. Součástí vernisáže byla i produkce komorního orchestru Vera Muzica a mimo jiné byla připravena i ochutnávka tradiční polské kuchyně. Cílem výstavy bylo přiblížit veřejnosti partnerská města Euroregionu Beskydy – Frýdek-Místek a Bielsko-Biala. Výstava byla připravena ve spolupráci s partnerskou knihovnou v Bielsku-Bialej. Na přelomu října a listopadu proběhl již 2. ročník Festivalu čtení – kampaň na podporu čtení a čtenářských aktivit ve městě. Četlo se nejen v knihovně, ale i na jiných místech. Ve školách, v parku, v tělocvičnách, ve školních klubech i v domovech pro seniory. Děti četly svým spolužákům, ale také seniorům, knihovnice dětem v MŠ před spaním. V Modrém salonku četli herci projektu scénického čtení Listování pro děti i dospělé.

Dámy měly možnost navštívit představení Čtení ke kafi divadelního souboru MALÉhRY. Do čtení se zapojily téměř všechny školy ve městě a také veřejnost.

Celkem v roce 2017 uspořádala Knihovna FM pro děti i dospělé 767 literárních besed, soutěží, literárních a hudebních večerů, exkurzí i vzdělávacích přednášek. Nejvíce akcí bylo realizováno pro děti a mládež ve spolupráci s mateřskými, základními i středními školami. Knihovnice nabízí školám besedy s literární tematikou, dílny, kde je čtení propojeno s kreativními aktivitami, dramatická čtení a lekce, které přibližují dětem a studentům systém uspořádání, vyhledávání a využívání informací. To vše s cílem naučit děti a mládež pracovat s knihou a textem, orientovat se v knihovně, vyhledávat informace, rozvíjet fantazii i jejich čtenářskou gramotnost. Besedy jsou založeny na komunikaci s dětmi, čtení z knih, využívají se také metody dramatické výchovy, techniky kritického myšlení, tvůrčího psaní, výtvarné techniky apod. Také v roce 2017 probíhalo v dětských odděleních Pasování prvňáčků na čtenáře, které se zařadilo mezi tradiční akce, jež knihovna pořádá. Děti docházejí do knihovny několikrát v průběhu celého školního roku a na konci cyklu jsou pasovány na čtenáře a zároveň získávají možnost registrace do knihovny a knihy z celostátního projektu SKIP ČR Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Prvňáčky v knihovně navštívil také náměstek primátora Frýdku-Místku Pavel Machala. Velmi oblíbená jsou již pravidelná setkání s panem Ladislavem Holbou a jeho vodícím psem, který přibližuje dětem, jaké je to žít se zrakovým a sluchovým hendikepem. Dětská oddělení také celý rok propagovala akci „Celé Česko čte dětem“, a to jak prostřednictvím propagačních materiálů, tak pořádáním dramatického čtení pro družiny. Děti se rády zapojují do celoknihovní etapové hry Velké knihovnické putování, která byla v roce 2017 zaměřena také na město Frýdek-Místek.

Knihovna FM se tradičně zapojuje do celostátních akcí vyhlášených SKIP ČR, pořádaných za účelem propagace knihoven a knihovnické práce a také do celoměstských akcí. V dětském oddělení ústřední knihovny proběhla za značného ohlasu dětských čtenářů Noc s Andersenem. Tématem této akce, která tradičně zakončuje celostátní kampaň Březen měsíc čtenářů, byla komiksová čtveřice Čtyřlístek. Také na říjnový Týden knihoven knihovna připravila celou řadu akcí a výhod pro čtenáře. Do celoměstské akce Prázdniny ve městě se knihovna zapojuje každoročně a prázdninová dopoledne plná her a soutěží bývají nejnavštěvovanějšími. Prázdniny ve městě se uzavírají akcí Ahoj, prázdniny, kde má knihovna svůj stánek. V roce 2017 se Knihovna FM zapojila i do dalších městských akcí. Svůj stánek měla na akci Dětský den, který pořádala KulturaFM či na Festivalu partnerských měst pořádaném statutárním městem Frýdek-Místek. Spolupracovala rovněž na letní soutěži pro děti, kterou pořádala Charita Frýdek-Místek.

Nejen v Modrém salonku místecké pobočky bylo uskutečněno několik desítek besed, přednášek, koncertů atd. Pokračoval cyklus cestovatelských přednášek a ve spolupráci s Pobeskydským spolkem přátel výtvarného umění proběhl cyklus přednášek o umění s lektory Markem Zágorou či Gabrielou Pelikánovou. V rámci cyklu regionální umělci v knihovně, který umožňuje méně i více známým regionálním umělcům prezentovat svou práci (autorská čtení a výstavy), knihovna pořádala např. křest knihy Lydie Romanské nebo Den poezie se členy Literárního klubu Petra Bezruče. Také v loňském roce knihovna připravila několik kulturních akcí v prostorách ústřední knihovny. Oblíbeným se stává cyklus Čaj o šesté. Na závěr roku byl uspořádán vánoční komorní koncert Jany Bauerové. V Knihovně FM jsou pořádány též výstavy.

Výstavy v místecké pobočce zajišťuje Fotoklub Art Collegium F-M a V-klub F-M. Výstavy „na schodišti“ byly v roce 2017 opět věnovány sociálním službám a sociální práci. Na konci kalendářního roku byl spuštěn jeden z nejdůležitějších projektů Knihovny FM v roce 2017 – Ulice známých osobností. Jedná se o vizuální mapu ulic, ve které občané mohou najít jména, podle nichž jsou frýdeckomístecké ulice pojmenovány, krátký medailonek a odkazy na literaturu dostupnou v městské knihovně. Cílem projektu je seznámit veřejnost především s méně známými osobnostmi.

Partnery naší knihovny jsou i Książnica Beskidzka v Bielsku-Białej a Krajská knihovna v Žilině. Každoročně spolupracujeme na realizaci literárně výtvarné soutěže pro děti Tvoříme vlastní vydavatelství.

Seniorům nabízíme pomoc při jejich práci na PC a s internetem. Po celý rok pokračovala spolupráce se Svazem důchodců ČR ve Frýdku-Místku, se kterým pořádáme kurzy práce na PC pro začátečníky i pokročilé.

Doplňování a revize knihovního fondu

V roce 2017 bylo nakoupeno 3173 knih a kartografických dokumentů, 1393 zvukových, elektronických a jiných dokumentů a knihovna odebírala 343 exemplářů titulů periodik. Prostřednictvím darů získala knihovna 1209 knih a brožur v celkové hodnotě cca 125 tis. Kč. Městská knihovna také zpracovává analytické popisy článků pro celostátní databázi periodik SKAT a spolupracuje s Národní knihovnou ČR. V roce 2017 bylo do souborného katalogu ČR CASLIN zasláno 1 267 záznamů ve výměnném formátu MARC 21 podle pravidel RDA.

Činnost regionálního oddělení

V rámci výkonu regionálních funkcí městská knihovna v roce 2017 zabezpečovala odborné knihovnické činnosti podle § 2 písm. h) knihovního zákona pro 26 základních knihoven, z nichž 6 knihoven je profesionálních, 5 knihoven jsou pobočky Městské knihovny Frýdek-Místek. Ostatní obecní knihovny jsou neprofesionální. Ve výše zmíněném roce bylo z dotace, poskytnuté Moravskoslezským krajem, nakoupeno 926 knih. Současný stav výměnného knižního fondu regionálního oddělení činí 24 543 svazků. V průběhu roku bylo rozvezeno do příslušných knihoven 113 souborů o celkovém rozsahu 5 605 svazků. Zaměstnankyně oddělení průběžně poskytovaly konzultace a realizovaly metodické návštěvy, revize knižního fondu byla provedena v těchto knihovnách – Horní Bludovice a Kaňovice. Pro potřeby správnosti vedení knihovního fondu obsluhovaných knihoven je prováděna retrokatalogizace v obecních knihovnách Pražmo a Václavovice. Dvě z obecních knihoven byly v roce 2017 oceněny: Obecní knihovna v Horních Bludovicích získala v krajském kole soutěže Vesnice roku 2017 Moravskoslezského kraje Diplom za moderní knihovnické a informační služby a SKIP ČR udělil této knihovně Ocenění za kreativní a systematickou práci s dětmi mladšího školního věku. Místní knihovna v Raškovících získala v rámci ceny Knihovnická K2 v kategorii Knihovna Moravskoslezského kraje 2017 čestné uznání za

jedinečné propojení služeb knihovny s Malou galerií a Památníkem Raškovic, a to s důrazem na akce týkající se paměti místa.

Ostatní činnost

Pro další vzdělávání svých zaměstnanců využívá městská knihovna všech dostupných možností, které poskytuje Národní knihovna ČR, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě atd. Zaměstnanci se vzdělávali formou odborných seminářů, kurzů, workshopů či prostřednictvím e-learningových kurzů. V roce 2017 uspořádala knihovna ve svých prostorách prezentaci knihovního systému nové generace Tritius a byla uspořádána exkurze do Státního okresního archivu Frýdek-Místek, kde mimo jiné knihovníci získali důležité informace o možnostech bádání prostřednictvím internetu. Celkem se knihovníci vzdělávali 466 hodin.

Závěrem je možno konstatovat, že i v roce 2017 byla Městská knihovna Frýdek-Místek, p. o. rozvíjející se kulturní a vzdělávací institucí, která již 25 let slouží občanům a důstojně reprezentuje statutární město Frýdek-Místek.

PhDr. Tomáš Benedikt Zbranek v. r.
ředitel Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o.